

№8(139)
серпень
2016

ЩОМІСЯЧНИЙ
НАУКОВО - ПЕДАГОГІЧНИЙ ЖУРНАЛ

ISSN 2308-4634

МОЛОДЬ і РИНОК

Молодь і ринок

ЩОМІСЯЧНИЙ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИЙ ЖУРНАЛ

№ 8 (139) серпень 2016

Видається з лютого 2002 року

УДК 051 Журнал внесено в оновлений перелік фахових видань з педагогічних наук рішенням Атестаційної колегії Міністерства освіти і науки України (наказ №1328 від 21.12.2015 р.)

Засновник і видавець: Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка
Україна, 82100, Дрогобич, вул. Івана Франка, 24

Видання зареєстровано в Міністерстві юстиції України

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації:
Серія КВ №12270-1154 ПР від 05.02.2007 р.

ISSN 2308-4634 Журнал 5 червня 2013 року зареєстровано в Міжнародному центрі періодичних видань (ISSN International Centre, м. Париж).

3 червня 2013 року журнал співпрацює з Академією Паломійного у Ченстохові, Польща.

Шеф-редактор

Надія СКОТНА, д.філос.н., професор

Головний редактор

Наталія ПРИМАЧЕНКО, к.пед.н., член Національної спілки журналістів України

Редакційна колегія:

Надія СКОТНА, д.філос.н., професор

Фабіан АНДРУШКЕВИЧ, д.пед.н. (Польща)

Микола ДУБИНА, д.філол.н., професор, академік АН ВО України

Микола ЄВТУХ, д.пед.н., професор, академік НАПН України

Ірина ЗВАРИЧ, д.пед.н., старший науковий співробітник

Володимир КЕМІНЬ, д.пед.н., професор

Микола КОРЕЦЬ, д.пед.н., професор, академік АН ВО України,
член Національної спілки журналістів України

Анджей КРИНЬСЬКІ, кс. прелат, проф. др. (Польща), академік АН ВО України

Іван МИХАСЮК, д.е.н., професор, академік

Леонід ОРШАНСЬКИЙ, д.пед.н., професор

Олег ПАДАЛКА, д.пед.н., професор, академік АН ВО України

Микола ПАНТЮК, д.пед.н., професор

Інна РОМАЩЕНКО, к.пед.н.

Мирослав САВЧИН, д.психол.н., професор

Олег ТОПУЗОВ, д.пед.н., професор, член Національної спілки журналістів України

Марія ЧЕПІЛЬ, д.пед.н., професор

Олександр ШПАК, д.пед.н., професор, академік АН ВО України

член Національної спілки журналістів України

Адреса редакції: Україна, 82100, Дрогобич, вул. Івана Франка, 24

Тел., (068) 502-45-49; 8 (03244) 76-111; e-mail: vachevsky@meta.ua, веб-сайт: <http://mr.dspu.edu.ua>

Рекомендовано до друку вченою радою Дрогобицького державного педагогічного університету
(протокол №11 від 30.08.2016 р.)

Посилання на публікації "Молодь і ринок" обов'язкові

Редакція приймає замовлення на випуск тематичного номера або окремого розділу за кошти замовника.

Редакція приймає замовлення на розміщення реклами.

Редакція зберігає за собою право скорочувати і виправляти матеріали. Статті, підписані авторами, висловлюють їх власні погляди, а не погляди редакції.

За достовірність фактів, цитат, власних імен, географічних назв, статистичних даних та інших відомостей відповідають автори публікацій.

Підписано до друку 31.08.2016 р. Ук. друку: арк. 17,22

Папір офсетний. Друк офсетний. Наклад 100 прим. Формат 60 x 84 1/8. Гарнітура Times New Roman

Віддруковано у поліграфічній формі "ПРИНЦИПДРУК"

82100, Львівська обл., м. Дрогобич, вул. Дмитра Галицького, 1

тел.: (068) 41-48-98

Youth & market

MONTHLY SCIENTIFIC-PEDAGOGICAL JOURNAL

№8 (139) August 2016

Published since February 2002

УДК 051 The magazine included in the updated list of specialized pedagogical editions by decision of
Certifying of the Ministry of Education and Science of Ukraine (the order №1328 21.12.2015)

Founder and published: Drohobych State Pedagogical University by I. Franko

Ivan Franko, 24 Str., Drohobych, Ukraine 82100

The journal is registered in the Ministry of Justice of Ukraine

Published State registration license:

Series KB № 12270 – 1154 IIP since 05.02.2007

ISSN 2308-4634 (Since June 2013).

Since June 2013 Journal is cooperating with **Academy Poloniyna in Chenstokhov Poland**

Chief Editor:

Nadia SKOTNA, *Dr. Sc. (Philosophy), Prof.*

Head Editor:

Natalia PRYMACHENKO, *Ph. D. (Pedagogic), Member of National Union of Journalists*

Editorial Board:

Nadia SKOTNA, *Dr. Sc. (Philosophy), Prof.*

Fabian ANDRUSHKEVYCH, *Dr. Sc. (Pedagogic), (Poland)*

Mykola DUBYNA, *Dr. Sc. (Philology), Prof. Academic of Ukraine ASHE*

Mykola YEVTUKH, *Dr. Sc. (Pedagogic), Prof. Academic of Ukrainian NAPS*

Iryna ZVARYCH, *Dr. Sc. (Pedagogic), Senior Research Officer*

Vladimir KEMIN, *Dr. Sc. (Psychology), Prof.*

Mykola KORETS, *Dr. Sc. (Pedagogic), Prof. Academic of Ukraine ASHE,
Member of Ukrainian NUJ*

Andrzej KRYNSKI, *Dr. Sc. Msgr. Prof. (Poland) Academic of Ukraine ASHE*

Ivan MYKHASYUK, *Dr. Sc. (Economics), Prof. Academic*

Leonid ORSHANSKYI, *Dr. Sc. (Pedagogic), Prof.*

Oleh PADALKA, *Dr. Sc. (Pedagogic), Prof. Academic of Ukrainian ASHE*

Mykhola PANTYUK, *Dr. Sc. (Pedagogic), Prof.*

Inna ROMASHCHENKO, *Ph. D. (Pedagogic)*

Myroslav SAVCHYN, *Dr. Sc. (Psychology), Prof.*

Oleh TOPUZOV, *Dr. Sc. (Pedagogic), Prof. Member of Ukrainian NUJ*

Maria CHEPIL, *Dr. Sc. (Pedagogic), Prof.*

Oleksandr SHPAK, *Dr. Sc. (Pedagogic), Prof. Academic of Ukrainian ASHE,
Member of Ukrainian NUJ*

Editorial office: Ukraine 82100, Drohobych, Ivan Franko, 24 str.

Tel. (068) 502-45-49, 8 (03244) 76-111; e-mail: vachevsky@meta.ua; website: <http://mr.dspu.edu.ua>

Recommended for publication by Academic Council of Drohobych State Pedagogical University
(protocol № 11, 30.08.2016)

Links to the publication of "Youth and market" obligatory

Edition takes orders to produce thematic issue or separate part at the expense of customer.

Edition takes orders to advertising.

Edition reserves the right to shrink and correct the matter. Articles signed by author express their own point of view.

Authors of publications are responsible for the accuracy of facts, quotations, private names, geographical names, statistics etc.

Signed to print 31.08.2016

Offset paper. Offset print. Edition of 100 copies. Size 60 x 84 1/8. Letter Times New Roman

Printed in the printing firm "Shwydkodruk" ("FastPrint")

Danylo Halytsky str., 1, Drohobych. Lviv Region 82100

tel.: (0324) 41-08-90.

YOUTH & MARKET, 2016

Ольга Бикова, аспірант кафедри
хореографії та художньої культури
Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ РОЗВИТКУ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ХОРЕОГРАФІЇ У ПРОЦЕСІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ

У статті розглянуто різні тлумачення поняття «педагогічні умови». Досліджуване поняття розкривається через концепцію: «умова», «педагогічні умови». Автор пропонує власне визначення поняття «педагогічні умови» розвитку індивідуальних творчих здібностей майбутніх учителів хореографії. Висвітлено зміст і значення навчальної діяльності, позанавчальної діяльності та індивідуально-дослідної роботи студентів-хореографів як первинних педагогічних умов розвитку індивідуальних творчих здібностей майбутніх учителів хореографії у процесі фахової підготовки.

Ключові слова: педагогічні умови, майбутні учителя хореографії, навчальна діяльність, науково-дослідна робота, позанавчальна діяльність.

Ольга Быкова, аспирант кафедры
хореографии и художественной культуры
Уманского государственного педагогического университета имени Павла Тычины

ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ УСЛОВИЯ РАЗВИТИЯ ИНДИВИДУАЛЬНЫХ ТВОРЧЕСКИХ СПОСОБНОСТЕЙ БУДУЩИХ УЧИТЕЛЕЙ ХОРЕОГРАФИИ В ПРОЦЕССЕ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ПОДГОТОВКИ

В статье рассмотрены различные толкования понятия «педагогические условия». Исследуемое понятие раскрывается через понятийную систему: «условие», «педагогические условия». Автор предлагает собственное определение понятия «педагогические условия» развития индивидуальных творческих способностей будущих учителей хореографии. Раскрыто содержание и значение учебной деятельности, внеучебной деятельности и индивидуально-исследовательской работы студентов-хореографов как первичных педагогических условий развития индивидуальных творческих способностей будущих учителей хореографии в процессе профессиональной подготовки.

Ключевые слова: педагогические условия, будущие учителя хореографии, учебная деятельность, научно-исследовательская работа, внеучебная деятельность.

Olga Bykova
ppostgraduate of the Department of choreography and artistic culture,
Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University

PEDAGOGICAL CONDITIONS OF THE DEVELOPMENT OF INDIVIDUAL CREATIVE ABILITIES OF FUTURE TEACHERS OF CHOREOGRAPHY IN THE PROCESS OF TRAINING

The article considers different definitions of the notion of «pedagogical conditions». The notion under analysis is revealed through the system of concepts: «condition», «pedagogical conditions». Own definition of «pedagogical conditions» of individual creative abilities in the personality of future teachers of choreography is suggested by the author. The content and the meaning of educational activity, extra-curricular activities and research work of choreography students, as primary pedagogical conditions of the development of individual creative abilities in future teachers of choreography in the process of training, are revealed.

Keywords: *pedagogical conditions, future teachers of choreography, educational activity, research work, extra-curricular activities.*

Постановка проблеми. У сучасному освітньому просторі проблема формування конкурентоспроможної особистості фахівця здатного не тільки протистояти всім змінам, що відбуваються у суспільстві, але й взяти на себе особисту відповідальність за соціальну реалізацію власного призначення в недалекому майбутньому, стає першочерговим завданням вищої педагогічної освіти. Суспільство зацікавлено у яскравих, творчих особистостях, – фахівцях, здатних практично вирішувати професійні проблеми, які щодня постають перед ними. Ринок праці все більше звертає увагу на такі якості майбутнього спеціаліста, як соціальна відповідальність, творча самобутність та ініціативність, самостійність і оперативність у прийнятті рішень. Тому сучасний фахівець повинен бути високоінтелектуальною та моральною особистістю, з потужним творчим потенціалом, готовим активно здійснювати соціально значиму творчу діяльність.

В означених умовах ринкових відносин, професійна підготовка майбутніх учителів хореографії набуває особливого соціокультурного значення. Провідною метою фахової підготовки майбутніх педагогів-хореографів є докорінне оновлення структури і змісту освітнього процесу, пошуку ефективних засобів формування професійної спрямованості.

Слід наголосити, що у процесі фахової підготовки майбутніх учителів хореографії у вищих педагогічних закладах широко використовуються традиційні і інноваційні методи навчання. Зазвичай викладачі зосереджується на формуванні творчого потенціалу майбутніх фахівців, їх професійно значущих якостей. Особлива увага у цьому процесі приділяється розвитку індивідуальних творчих здібностей майбутніх педагогів-митців, як

основі формування індивідуального стилю і творчого самовдосконалення та засобу досягнення професійного успіху.

Зазначимо, що індивідуальними творчими здібностями прийнято вважати такі індивідуальні особливості особистості, які проявляються саме у практичній діяльності. Вони є не тільки показником та результатом успіху особистості в тому чи іншому виді діяльності, а й однією з суттєвих ознак індивідуальних відмінностей особистості. Індивідуальні творчі здібності не будучи регулятором поведінки людини, служать для реалізації потреб та нерозривно пов'язані з творчою діяльністю.

Аналіз основних досліджень і публікацій. В історичній ретроспективі індивідуальні творчі здібності вивчали Б. Ананьєв, М. Бердяєв, Л. Виготський, Дж. Гілфорд, Е. Голубєва, В. Дружинін, В. Крутецький, В. М'ясищев, Й. Песталоцці, Н. Роджерс, С. Рубінштейн, Б. Теплов, В. Шадриков та інші.

Різні аспекти проблеми розвитку індивідуальних творчих здібностей знайшли відображення і у працях сучасних учених-дослідників, а саме: професійну підготовку формування творчої особистості студента досліджували (І. Бех, Н. Вишнякова, О. Клепиков, І. Кучерявий, М. Меєрович, Г. Тарасенко, О. Хуторський, В. Чірков, Л. Шрагіна та ін.), підготовку майбутнього вчителя до професійної творчої діяльності вивчали (В. Андреев, Ю. Бабанський, В. Загвязинський, В. Кан-Калік, В. Краєвський, Ю. Кулюткін, З. Левчук, Л. Лузіна, М. Нікандров, В. Сластьонін та ін), розвитку саморегуляції, обґрунтування форм і методів розвитку індивідуальних творчих здібностей майбутніх учителів присвячені праці (Г. Костюка, О. Леонтєва, Ю. Пелеха та ін.), розвиток творчих здібностей студентів вищих навчальних закладів досліджували (О. Музика, І. Сніцар, В. Щербина, А. Мелік-Пашаєв та ін.), педагогічні умови розвитку творчого потенціалу особистості розглянуті в роботах (В. Кан-Калік, А. Лука, В. Риндак та ін.). Чільне місце серед досліджень посідають дисертаційні дослідження (І. Гриненко, М. Мусійчук, Г. Семьонова), які присвячені

педагогічним умовам ефективності розвитку творчих здібностей майбутніх учителів.

Варто зауважити, що від розвитку індивідуальних творчих здібностей багато у чому залежать такі найважливіші риси педагогічної творчості майбутніх учителів хореографії як: творче мислення, уява, фантазія, пам'ять. До числа професійних якостей, що розвиваються під впливом зазначених здібностей слід віднести: інтуїцію, оригінальність, ініціативність, наполегливість, працездатність і високу самоорганізацію. Фахівець, якій володіє зазначеними якостями, знаходить задоволення не стільки в результатах, скільки в самому процесі творчості.

Процес формування і розвитку індивідуальних творчих здібностей, як і будь-якої іншої сторони особистості, відбувається в діяльності. У дослідженнях Л. Вяткіна обґрунтовується, що важливим засобом розвитку індивідуальних творчих здібностей особистості є її включення в особисто і соціально значущу творчу діяльність [4].

Результат від діяльності направленої на розвиток індивідуальних творчих здібностей особистості залежить від правильної організації педагогічного процесу, використання об'єктивних умов і внутрішніх можливостей особистості майбутнього учителя хореографії.

Отже, для більш ефективного розвитку індивідуальних творчих здібностей майбутніх педагогів-хореографів у вищих педагогічних закладах необхідно визначити такі педагогічні умови, які будуть сприяти успішному функціонуванню кожного структурного елемента цього процесу.

Відображення цієї думки можна знайти у наукових працях відомого психолога Л. Виготського, якій підкреслював, що важливо «заздалегідь створювати умови, необхідні для розвитку відповідних психічних якостей, хоча вони ще «не дозріли» для самостійного функціонування» [3].

Мета статті: Унаслідок цього, визначення педагогічних умов розвитку індивідуальних творчих здібностей майбутніх учителів хореографії у процесі

фахової підготовки набуває пріоритетного характеру є одним із першочергових завдань сучасної педагогічної(хореографічної) освіти.

Виклад основного матеріалу. Аналіз науково-педагогічної літератури переконливо свідчить про те, що єдиної прийнятої дефініції «педагогічні умови» не існує, незважаючи на те, що цей термін часто уживається в педагогічній літературі та наукових дослідженнях.

Так філософський енциклопедичний словник розглядає «умову» як філософську категорію, що висловлює відношення предмета до навколишніх явищ, без яких він існувати не може. Самий предмет виступає як щось зумовлене, а умова – як відносно зовнішня до предмета різноманітність об'єктивного світу. На відміну від причини, що породжує те чи інше явище або процес, безпосередня умова складає те середовище, обстановку, в якій останні виникають і розвиваються [10, 707 – 708].

З точки зору психології умова це – сукупність явищ зовнішнього та внутрішнього середовища, які впливають на розвиток конкретного психічного явища. При розкритті причинно-наслідкового зв'язку того чи іншого явища слід розглядати його в різноманітних зв'язках і відношеннях, тобто в загальному зв'язку. Якщо одне явище викликає інше, то воно є причиною; якщо явище взаємодіє з іншим явищем у процесі розвитку цілого, до якого воно належить, то воно є фактором; якщо явище зумовлює існування іншого явища, то в цьому випадку воно буде умовою [9].

Словник з освіти та педагогіки поняття «умова» трактує як «сукупність змінних природних, соціальних, зовнішніх і внутрішніх впливів, що діють на фізичний, психологічний, моральний розвиток людини, її поведінку, виховання, навчання, формування особистості» [8, 36].

Значення терміну «педагогічні» вказує на те, що означені обставини пов'язані з організацією освітнього процесу, з зовнішнім середовищем, де відбувається пізнавальна й навчальна діяльність особистості, спрямована на формування в неї певних знань, умінь, навичок та їх розвиток.

У науково-педагогічній літературі під педагогічними умовами розуміють «сукупність об'єктивних можливостей змісту, форм, методів і матеріально-просторового середовища, направлених на рішення поставлених завдань педагогіки» [2]. При цьому до педагогічних умов відносяться тільки ті, які свідомо створюються в педагогічному процесі та реалізація яких забезпечує найбільш ефективне його протікання.

Деякі науковці (В. Ледньов, В. Ляудіс, А. Найн та ін.) під педагогічними умовами розуміють сукупність об'єктивних можливостей, обставин і заходів, які супроводжують освітній процес, що певним чином структуровані і спрямовані на досягнення мети.

В. Андреев у педагогіці творчого саморозвитку зазначає, що педагогічні умови – це обставини процесу навчання, які є результатом цілеспрямованого відбору, конструювання і застосування елементів змісту, методів, а також організаційних форм навчання для досягнення певних дидактичних цілей [1].

Як сукупність об'єктивних можливостей змісту навчання, методів, організаційних форм і матеріальних можливостей його здійснення, що забезпечують успішність досягнення поставленої задачі, характеризує педагогічні умови В. Кузін [6, 128]. Педагогічні умови – це взаємодіючий комплекс заходів, в яких протікає освітній процес і які чинять суттєвий вплив на його реалізацію і результати.

Науковець Р. Нізамов [7] вважає, що педагогічні умови активізують навчальну діяльність студентів одночасно забезпечують підвищення ефективності навчання, оптимізації процесу навчання.

На думку дослідників О. Яковлева та Н. Яковлевої педагогічні умови – це сукупність заходів педагогічного процесу, які спрямовані на підвищення його ефективності. Науковці наголошують, що умови є завжди зовнішніми факторами по відношенню до предмету [11].

На наш погляд цілком ґрунтовне визначення поняття «педагогічні умови», пропонує К. Касярум. Під педагогічними умовами дослідник розуміє

взаємопов'язану сукупність обставин, засобів і заходів у педагогічному процесі, яка сприяє ефективній професійній підготовці майбутніх фахівців [5, 99 – 105].

Виходячи з викладеного, ми визначаємо *педагогічні умови як сукупність обумовлених дієвих заходів (дій), спрямованих на організацію освітнього процесу, що детермінують досягнення ефективного розвитку індивідуальних творчих здібностей майбутніх учителів хореографії у процесі фахової підготовки*. В якості як зовнішніх, так і внутрішніх дій може виступати відбір і застосування елементів змісту, форм організації навчальної та позанавчальної діяльності, дидактичних прийомів і методів.

В ході нашого дослідження ми з'ясували, що для розвитку індивідуальних творчих здібностей майбутніх учителів хореографії необхідними є наступні педагогічні умови:

– Використання комплексу творчих завдань у процесі навчальної діяльності. На нашу думку, *комплекс творчих завдань – це сукупність навчальних завдань, що передбачає нестандартного способу розв'язання набутих теоретичних знань в опануванні практичного матеріалу та забезпечує поетапне освоєння студентами самостійної творчої діяльності*.

Фахова підготовка майбутніх педагогів-хореографів складається з предметів хореографічного циклу, серед яких: «Історія хореографічного мистецтва», «Теорія і методика класичного танцю», «Гімнастика», «Теорія і методика народно-сценічного танцю», «Ритміка та музичний рух», «Теорія і методика народного танцю», «Тренаж», «Теорія і методика сучасного бального танцю», «Мистецтво балетмейстера», «Теорія і методика сучасного танцю», «Підготовка концертних номерів», «Теорія і методика історико-побутового танцю», «Методика викладання віртуозних рухів», «Основи сценічного руху», «Теорія і методика українського народного танцю», «Ансамбль», «Теорія і методика роботи з дитячим хореографічним колективом», «Основи акторської майстерності і режисура в танці».

При фаховій підготовці майбутніх педагогів-митців одним з основних принципів навчання є принцип від простого до складного. Цей принцип полягає в поступовому розвитку індивідуальних творчих здібностей. Усі робочі програми до курсів побудовані таким чином, що практичний блок складається зі творчих завдань і має широкий діапазон труднощів, які поступово ускладнюються. Тому поетапне зростання складності при виконанні творчих завдань стимулює розвиток професійно значущих якостей, що сприяє ефективному розвитку індивідуальних творчих здібностей майбутніх педагогів-хореографів.

Варто зазначити, що такі активні форми навчальної діяльності як – лабораторні та практичні заняття (презентації, танцювальні етюди та хореографічні постановки тощо) також впливають на розвиток індивідуальних творчих здібностей студентів-хореографів через варіативні підходи до вирішення творчих завдань.

Кожна з названих дисциплін має своє значення у розвитку індивідуальних творчих здібностей майбутнього педагога-хореографа і займає фундаментальне місце у професійній підготовці фахівців в галузі хореографія.

Другою педагогічною умовою на наш погляд є – грамотна організація позанавчальної діяльності студентів-хореографів. Вона, по суті, є продовженням навчального процесу і являє собою сукупність різнопланових та різнохарактерних заходів (майстер-класи, звітні концерти, різнорівневі танцювальні конкурси та фестивалі, предметні олімпіади, хореографічні проекти та постанови). Незважаючи на їх різноманітність, вони об'єднані спільною метою – розвиток індивідуальних творчих здібностей та підготовка висококваліфікованих вчителів. Саме різноманітність видів позанавчальної діяльності має суб'єкту значущість для розвитку індивідуальних творчих здібностей майбутніх учителів хореографії. Такий підхід до організації позанавчальної діяльності студентів-хореографів дозволяє розвивати

індивідуальний пізнавальний досвід та розкрити професійні можливості майбутніх педагогів-митців.

– Суть третьої педагогічної умови полягає у науково-дослідній роботі студентів-хореографів. Основною метою виконання науково-дослідної роботи майбутніми педагогами-хореографами є розвиток мислення, індивідуальних творчих здібностей; оволодіння первинними навичками самостійної роботи, пов'язаної з пошуком необхідної інформації, систематизацією і узагальненням існуючих літературних джерел, наукової літератури, а також формування умінь до аналізу і критики досліджуваного наукового і практичного матеріалу. Наукові дослідження здійснюються як у навчальний час у процесі виконання навчально-дослідної роботи, так і в позанавчальний у рамках роботи студентського наукового гуртка та проблемних груп. Майбутні учителі хореографії займаються вивченням актуальних проблем хореографічного мистецтва, народно-сценічного та українського народного танцю, спортивно-бального танцю, методики їх викладання, тощо.

Основними формами науково-дослідної роботи є індивідуальні науково-дослідні роботи студентів-хореографів (написання рефератів, наукових статей, тези, курсових робіт, дипломних робіт), а також участь у наукових олімпіадах, студентських конференціях і науково-практичних семінарах.

Висновки. Система професійної підготовки майбутніх фахівців у галузі хореографія сприяє формуванню індивідуального стилю, спрямовує устремління студентів-хореографів до самостійної творчої діяльності, наполегливості у досягненні власної мети, прояву творчої самобутності. Великого значення у цьому процесі відіграють індивідуальні творчі здібності. Проведене наукове дослідження дозволило визначити педагогічні умови як сукупність обумовлених дієвих заходів (дій), спрямованих на організацію освітнього процесу, що детермінують досягнення ефективного

розвитку індивідуальних творчих здібностей майбутніх учителів хореографії у процесі фахової підготовки.

Подальшого дослідження потребує експериментальна перевірка ефективності комплексу педагогічних умов розвитку індивідуальних творчих здібностей майбутніх учителів хореографії у процесі фахової підготовки у вищих педагогічних навчальних закладів.

1. Андреев В. И. Педагогика творческого саморазвития / В. И. Андреев. – Казань, 1996. – 568 с.
2. Беликов В. А. Образование. Деятельность. Личность: монография / В. А. Беликов. – М.: Академия Естествознания, 2010. – 210 с.
3. Выготский Л. С. Развитие высших психических функций / Выготский Л. С. – М.: Изд-во АПН РСФСР, 1960. – С. 364 – 484.
4. Вяткин Л. Г. Психолого-педагогические основы развития творческого потенциала обучаемых / Л. Г. Вяткин, Ю. И. Тарский. – Саратов: Лига, 1994. – 195 с.
5. Касярум К.В. Формування комунікативної компетенції майбутніх викладачів вищої школи // Збірник наукових праць. Частина 1, 2011. – С. 99 – 105.
6. Кузин В.С. Психология / В. С. Кузин. – М.: Агар, 1999. – 304 с.
7. Низамов Р. Дидактические основы активизации учебной деятельности студентов / Р. Низамов. – Казань. Издательство Казанского университета, 1975. – 302с.
8. Полонский В. Словарь по образованию и педагогике / В. Полонский. – М.: Высшая школа, 2004. – 512 с.
9. Психологічна енциклопедія / за ред. О. М. Степанова. – К.: Академвидав, 2006. – 424 с.
10. Философский энциклопедический словарь / гл. ред. Л. Ф. Ильичев. – М.: Сов. Энциклопедия, 1983 – 840 с.
11. Яковлев Е. В., Яковлева Н. О. Педагогическая концепция: методологические аспекты построения / Е. В. Яковлев, Н. О. Яковлева. – М., 2006. – 239 с./